SEPTEM SACRAMENTA

Sedam sakramenata

Sedam izvora milosti po kojima Krist prati dušu od rođenja do smrti: tri koja daju život i snagu, dva koja liječe i dva koja služe Crkvi i obitelji.

„Neka nas tko god smatra Kristovim službenicima i upraviteljima Božjih otajstava.” — 1 Korinćanima 4,1

Rogier van der Weyden, Oltar sedam sakramenata, oko 1445. – 1450., Kraljevski muzej lijepih umjetnosti, Antwerpen. Oko Križa anđeli lebde nad svakim sakramentom.

Sakrament je **vidljivi znak što ga je ustanovio Krist da daje milost**. Svaki ima svoju *tvar* (stvar ili čin koji se upotrebljava) i svoj *oblik* (riječi koje se izgovaraju), a milost daje vlastitom snagom, *ex opere operato*, svima koji ne stavljaju zapreku.

Tridentski je sabor definirao da postoji sedam sakramenata Novoga zakona, „ni više ni manje”, i da ih je sve ustanovio naš Gospodin Isus Krist. Oni izviru, kako kažu Oci, iz Njegova probodenog boka na Križu, kako je to naslikao van der Weyden.

I Krštenje

Baptismus · Mt 28,19; Iv 3,5

TVAR Naravna voda, izlivena na glavu (ili uranjanjem) dok se izgovaraju riječi

OBLIK *Ego te baptizo in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti.*

DJELITELJ Svećenik ili đakon; u smrtnoj opasnosti bilo tko s ispravnom nakanom

Briše istočni grijeh, sve osobne grijehe i svaku kaznu; čini nas djecom Božjom, udovima Crkve i baštinicima neba.

Jednom · utiskuje neizbrisivi biljeg · sakrament mrtvih

II Potvrda

Confirmatio · Dj 8,14–17

TVAR Pomazanje čela svetom krizmom uz polaganje ruke

OBLIK *Signo te signo crucis, et confirmo te chrismate salutis. In nomine Patris…*

DJELITELJ Biskup (svećenik s posebnom ovlasti)

Daje Duha Svetoga sa sedam darova i čini nas jakim i savršenim kršćanima i vojnicima Kristovim. Biskupov lagani udarac po obrazu podsjeća nas da trpimo za vjeru.

Jednom · utiskuje neizbrisivi biljeg · sakrament živih

III Presveta Euharistija

Sanctissima Eucharistia · Mt 26,26–28; Iv 6

TVAR Pšenični kruh i vino od grožđa

OBLIK *Hoc est enim Corpus meum. · Hic est enim Calix Sanguinis mei…*

DJELITELJ Valjano zaređeni svećenik

Pretvorbom pravo Tijelo, Krv, Duša i Božanstvo Kristovo pod prilikama kruha i vina. Ujedno žrtva (misa) i sakrament; hrani dušu i sjedinjuje je s Kristom.

Često, i svakodnevno · traži stanje milosti i euharistijski post

IV Pokora

Paenitentia · Iv 20,22–23

TVAR Čini pokornika: kajanje, ispovijed i zadovoljština

OBLIK *Ego te absolvo a peccatis tuis in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti.*

DJELITELJ Svećenik s ovlašću ispovijedanja

Oprašta grijehe počinjene nakon krštenja i vraća posvetnu milost ako je izgubljena smrtnim grijehom. Zove se „druga daska nakon brodoloma”.

Koliko god je potrebno · sakrament mrtvih

V Posljednja pomast

Extrema Unctio · Jak 5,14–15

TVAR Maslinovo ulje koje je blagoslovio biskup (*oleum infirmorum*), pomazanje očiju, ušiju, nosnica, usana, ruku i nogu

OBLIK *Per istam sanctam unctionem et suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid per visum… deliquisti.*

DJELITELJ Svećenik

Podjeljuje se krštenima u smrtnoj opasnosti zbog bolesti ili starosti. Jača dušu za posljednju borbu, oprašta lake grijehe i ostatke grijeha te vraća tjelesno zdravlje ako Bog hoće.

U svakoj teškoj bolesti · s popudbinom i apostolskim blagoslovom

VI Sveti red

Ordo · Lk 22,19; 2 Tim 1,6

TVAR Biskupovo polaganje ruku (Pio XII., *Sacramentum Ordinis*, 1947.)

OBLIK *Bitne riječi posvetnog predslovlja za svaki red*

DJELITELJ Biskup

Daje vlast prikazivati svetu žrtvu, opraštati grijehe i posvećivati vjernike. Tri sveta stupnja: đakon, svećenik, biskup. U tradicionalnom obredu prethode im postriženje, četiri niža reda i subđakonat.

Jednom za svaki stupanj · utiskuje neizbrisivi biljeg

VII Ženidba

Matrimonium · Mt 19,6; Ef 5,32

TVAR Uzajamni pristanak krštenog muškarca i žene, izvana očitovan

OBLIK *Riječi privole: „Uzimam tebe…” — sami supružnici*

DJELITELJ Supružnici ga podjeljuju jedno drugome; svećenik je službeni svjedok Crkve

Doživotna, nerazrješiva veza, slika Kristova jedinstva s Crkvom. Daje milost da se vjerno ljube i djecu odgajaju za Boga.

Jednom, za cijeli život · sakrament živih

Sakramenti mrtvih i živih

Krštenje i pokora su sakramenti „mrtvih”: daju život milosti dušama mrtvima u grijehu. Ostalih pet su sakramenti „živih”: moraju se primati u stanju milosti, a primiti ih svjesno u smrtnom grijehu je svetogrđe.

Neizbrisivi biljeg

Krštenje, potvrda i sveti red utiskuju u dušu duhovni biljeg koji se nikada ne može izbrisati, ni u ovom ni u budućem životu. Zato se nikada ne mogu ponoviti.

Blagoslovine

Blagoslovljena voda, svijeće, medaljice, škapulari, pepeo i blagoslovi jesu blagoslovine koje je ustanovila Crkva. One postižu milosti po molitvi Crkve, a ne vlastitom snagom kao sakramenti.